

การศึกษาความสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

Study the Importance of Strategic Leadership Development of Head of Department in Rajamangala University of Technology

จรูญรัตน์ วัฒนศักดิ์ศิริ¹, พชรวิทย์ จันทรศิริศิริ²

Charoonrat Watthanasaksiri¹, Pacharawit Chansirisira²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 2) ศึกษาความสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรสายวิชาการในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 360 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น .98 สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มี องค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.1 การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ มี 5 องค์ประกอบย่อย 34 ตัวชี้วัด 1.2 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มี 4 องค์ประกอบย่อย และ 26 ตัวชี้วัด 1.3 การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ มี 3 องค์ประกอบย่อย และ 13 ตัวชี้วัด 2) ความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ความสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีระดับมากที่สุด 1 องค์ประกอบ คือการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก 2 องค์ประกอบเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ และ การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์

คำสำคัญ: การพัฒนาภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หัวหน้าสาขาวิชา

¹ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Ed.D. Candidate in Educational Administration and Development, Faculty of Education, Mahasarakam University

² Faculty of Education, Mahasarakam University

Abstract

The purpose of this research was 1) to investigate the components and indicators of the strategic leadership of head of department in Rajamangala University of Technology, 2) to study the importance of strategic leadership development of head of department in Rajamangala University of Technology. The research was carried out with 360 academic personnel samples. The instrument used was a questionnaire with five rating scales and the reliability is 0.98. The statistics used were mean, percentage and standard deviation.

The findings of this research revealed that the strategic leadership of head of department in Rajamangala University of Technology consisted of three main components such as 1) Determining strategic direction consisted of 5 sub - components and 34 indicators, 2) Strategic in action consisted of 4 sub - components and 26 indicators, 3) Strategic control and evaluation consisted of 3 sub - components and 13 indicators.

The suitability of main components of the strategic leadership of head of department in Rajamangala University of Technology, as a whole and as an individual, were in 'much' level. And the importance of strategic leadership development of head of department in Rajamangala University of Technology: Strategic in action was in 'very much' level, followed by Strategic control and evaluation and Determining strategic direction were in 'much' level accordingly.

Keywords: Leadership development, strategic leadership, head of department

บทนำ

หัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เป็นบุคลากรสายวิชาการที่เป็นผู้บริหารระดับต้น มีภารกิจด้านการบริหารพัฒนาวิชาการ พัฒนาอาจารย์ พัฒนาตนเอง และปฏิบัติหน้าที่สอน วิจัย บริการวิชาการ ซึ่งการบริหารงานสาขาวิชา ให้บรรลุผลสำเร็จได้นั้น หัวหน้าสาขาวิชาจำเป็นต้องมี ความสามารถในด้านการบริหาร มีวิสัยทัศน์ มีการวางแผนงานของสาขาวิชา โดยใช้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มาสนับสนุนการปฏิบัติงานเพื่อเชื่อมโยงนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ของคณะและมหาวิทยาลัยไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัย

และสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) จะช่วยให้องค์กรปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมได้ดีขึ้น สามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และมุ่งเน้นการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานโดยใช้กลยุทธ์ต่างๆ อย่างสัมพันธ์กัน เพื่อไปสู่เป้าหมาย โดยไม่หยุดอยู่กับที่แต่มี การพัฒนาเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในระดับสูงขึ้นซึ่งเป็นการยกระดับคุณค่าของการทำงานให้สูงขึ้น ผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จะต้องรู้จักและเข้าใจสภาพการณ์ขององค์กรอย่างดี แสดงออกถึงการตัดสินใจและการควบคุมการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กร กำหนดบทบาทและ

ทิศทางขององค์การได้อย่างชัดเจน (Pearce and Robinson 2011: 360 - 361) ผู้นำเชิงกลยุทธ์ จึงเป็นรูปแบบของผู้นำชนิดหนึ่งที่น่าความเจริญ มาสู่องค์การ (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2556: 44) ดังนั้นหัวหน้าสาขาวิชาจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งมีองค์ประกอบคือ 1) การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ 2) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 3) การควบคุมและประเมินกลยุทธ์

การกำหนดวาระการปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสาขาวิชา และกระบวนการเข้าสู่ตำแหน่งหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล บางแห่งยังไม่มีคามชัดเจนทำให้หัวหน้าสาขาวิชาในแต่ละคณะมีวาระการปฏิบัติหน้าที่ไม่เท่ากัน และบางมหาวิทยาลัยยังขาดระบบการเตรียมการเข้าสู่ตำแหน่ง รวมถึงขาดระบบการพัฒนาความเป็นผู้นำและศักยภาพที่จำเป็นในการบริหารให้แก่หัวหน้าสาขาวิชา

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสำคัญในการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคล เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคล
- 2) เพื่อศึกษาความสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือบุคลากรสายวิชาการในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคล ปีการศึกษา 2556 จำนวน 5,849 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่บุคลากรสายวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ปีการศึกษา 2556 จำนวน 360 คนซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (บุญชม ศรีสะอาด 2553: 43)

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ 1) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหาร จำนวน 3 คน 2) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาวะผู้นำ จำนวน 3 คน 3) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรจำนวน 3 คน โดยผู้ทรงคุณวุฒิจะให้สัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)
2. แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
3. แบบสอบถามความสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบ และตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มี 4 ขั้นตอน ได้แก่

1) การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 2) วิเคราะห์หาองค์ประกอบ และตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล แล้วนำข้อมูลมาสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อนำไปสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบ และตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 3) สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 เพื่อสร้างแบบประเมิน ความเหมาะสมขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 4) ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน

ระยะที่ 2 การศึกษาความสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) นำผลการศึกษาองค์ประกอบ และตัวชี้วัดที่ได้จากระยะที่ 1 มาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม 2) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และ 3) วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คนเกี่ยวกับ

องค์ประกอบ และตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยใช้ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. องค์ประกอบ และตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มี 3 องค์ประกอบหลัก 12 องค์ประกอบย่อย และ 73 ตัวชี้วัด ดังนี้

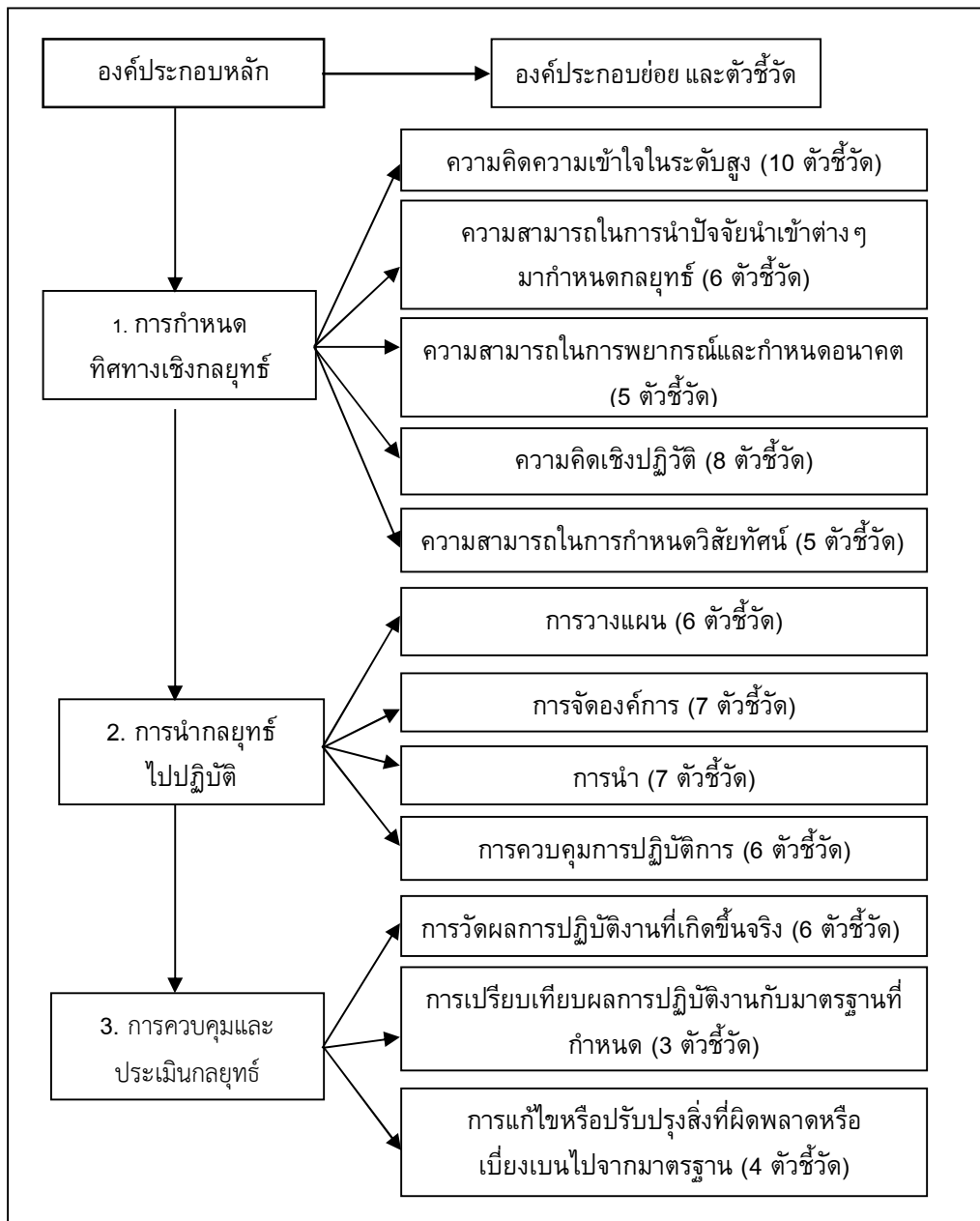
องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ มี 5 องค์ประกอบย่อย จำนวน 34 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ความคิดความเข้าใจในระดับสูง มี 10 ตัวชี้วัด 2) ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ มี 6 ตัวชี้วัด 3) ความสามารถในการพยากรณ์ และกำหนดอนาคต มี 5 ตัวชี้วัด 4) ความคิดเชิงปฏิบัติ มี 8 ตัวชี้วัด และ 5) ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ มี 5 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 2 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มี 4 องค์ประกอบย่อย และ 26 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การวางแผน มี 6 ตัวชี้วัด 2) การจัดองค์การ มี 7 ตัวชี้วัด 3) การนำ มี 7 ตัวชี้วัด 4) การควบคุมการปฏิบัติการ มี 6 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 3 การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ มี 3 องค์ประกอบย่อย และ 13

ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การวัดผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริง มี 6 ตัวชี้วัด 2) การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานที่กำหนด มี 3 ตัวชี้วัด และ 3)

การแก้ไขหรือปรับปรุงสิ่งที่ผิดพลาดหรือเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐาน มี 4 ตัวชี้วัด ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

2. ความเหมาะสมของ องค์ประกอบ หลักภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาใน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก และรายด้านมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน

3. ความสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัย เทคโนโลยี ราชมงคล มีดังนี้

3.1 องค์ประกอบหลัก ที่มีความสำคัญใน การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขา วิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 3 องค์ ประกอบ มีระดับมากที่สุด 1 องค์ประกอบ คือ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก 2 องค์ ประกอบ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือการควบคุม และประเมินกลยุทธ์ และการกำหนดทิศทางเชิง กลยุทธ์

3.2 องค์ประกอบย่อย ที่มีความสำคัญใน การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขา วิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 12องค์ ประกอบ มีความสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านมีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ 1) การจั ดองค์การ 2) การนำ 3) การควบคุมการปฏิบัติ การ 4) การวัดผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริง 5) การวางแผน และมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก 7 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ 1) ความคิด ความเข้าใจในระดับสูง 2) การแก้ไขหรือปรับปรุง สิ่งที่ผิดพลาดหรือเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐาน 3) การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน ที่กำหนด 4) ความสามารถในการพยากรณ์และ กำหนดอนาคต 5) ความสามารถในการกำหนด วิสัยทัศน์ 6) ความคิดเชิงปฏิวัติ 7) ความสามารถในการ นำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาขององค์ประกอบ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาใน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคล พบว่าองค์ ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีความสำคัญ ต่อการพัฒนาหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล มี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การกำหนดทิศทาง เชิงกลยุทธ์ 2) การนำ กลยุทธ์ไปปฏิบัติ 3) การควบคุมและประเมิน กลยุทธ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2553: 40) ที่กล่าวถึงการเป็น ผู้นำเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย การกำหนดทิศทาง ขององค์การ โดยมีขั้นตอน 1) กำหนดเป้าหมาย ที่ต้องการจะไปให้ถึง 2) วิเคราะห์และประเมิน สถานะ 3) หาทางเลือกกลยุทธ์ 4) วางแผน ปฏิบัติ 5) การวางแผนคู่ขนาน 6) การทดสอบ ในสถานการณ์จำลอง 7) การลงมือปฏิบัติ 8) การประเมินผล และสอดคล้องกับ เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556: 47) ที่สรุป ว่า ภาวะผู้นำเชิง กลยุทธ์ประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้ 1) การ สร้างกลยุทธ์ 2) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 3) การ ควบคุมกลยุทธ์ เช่นเดียวกับ ไพโรจน์ ปิยะวงศ์ วัฒนา (2556: 9) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ เชิงกลยุทธ์ 2) ทางเลือกเชิงกลยุทธ์ 3) การดำเนิน กลยุทธ์และการควบคุม และสอดคล้องกับ Adair (2010: 8) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ 2) การทบทวนกลยุทธ์ 3) การตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ 4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ซึ่ง ประกอบด้วยการที่บุคคลมีความสามารถในการ กำหนดวิสัยทัศน์ และสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ตลอดจนจูงใจกระตุ้นผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติตามได้ อย่างสม่ำเสมอ สามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

ภายในและภายนอก เพื่อกำหนดแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hitt, Ireland and Hoskisson (2009: 2-38) ที่กล่าวว่า การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์นั้น ผู้นำจะต้องมี การคิดเชิงกลยุทธ์ที่ต้องอาศัยทักษะด้านความคิดความเข้าใจในระดับสูง เช่น การคิดเชิงระบบ ซึ่งเป็นการคิดที่มองปัญหาแบบองค์รวม พิจารณาปัญหา หรือสิ่งต่างๆ อย่างเป็นขั้นตอน และ ทำความเข้าใจปรากฏการณ์หรือสิ่งต่างๆ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งหมด (ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก) เพื่อค้นหาและสร้างแบบแผนที่จะนำไปสู่การพัฒนาภารกิจหรือการแก้ปัญหา ในองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย เช่นเดียวกับ Williams (2005: 25-27) ที่สรุปว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญมากต่อความสำเร็จของกิจการองค์กรเนื่องจากมีความสำคัญช่วยให้ผู้บริหารสามารถมองเห็นภาพรวมและขอบเขตได้กว้างขวางชัดเจนเป็นรูปธรรม

การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย การนำกลยุทธ์และนโยบายมาสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นองค์ประกอบสำคัญ เพราะองค์กรจะบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ไม่ได้ถ้า กลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไม่ได้นำมาปฏิบัติอย่างเหมาะสม (สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, 2551: 281-284)

การควบคุมและประเมินกลยุทธ์จะช่วยให้ทราบได้ว่ากลยุทธ์ที่นำไปปฏิบัตินั้นบรรลุผลสำเร็จมากน้อยเพียงไร ประสบปัญหาหรืออุปสรรคใดบ้างจำเป็นต้องมีการปรับปรุงการกำหนด กลยุทธ์หรือปรับปรุงการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติหรือไม่ (สาคร สุขศรีวงศ์, 2555: 248)

2. ความสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมนักล พบว่าองค์ประกอบภาวะ

ผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีความสำคัญมากที่สุดจำนวน 1 องค์ประกอบ คือการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 องค์ประกอบ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ และการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ซึ่งการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมนักล นั้นการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มีความสำคัญมากที่สุด อาจมาจากเหตุผลที่ว่าองค์การจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้นหัวหน้าสาขาวิชาซึ่งเป็นผู้บริหารระดับต้น จะต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำสามารถนำกลยุทธ์ไปใช้โดย การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุมการปฏิบัติการ ซึ่งหัวหน้าสาขาวิชาจะปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้นจึงควรพัฒนาในด้านการนำกลยุทธ์ ไปปฏิบัติมากที่สุด สอดคล้องกับ เนตรวิพัฒนา ยาวีราช (2556: 54) ที่สรุปว่า องค์การจะมีโอกาสประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในสภาพแวดล้อมของการแข่งขันต่อเมื่อได้นำเอากลยุทธ์ไปปฏิบัติ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นสิ่งที่ยากที่สุดในการจัดการเชิงกลยุทธ์ และสอดคล้องกับ Pitts and Lei (2005: 301) ที่กล่าวว่า การทำความเข้าใจเรื่องการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งเพราะความสำเร็จขององค์กรใดๆ ก็ตามขึ้นอยู่กับว่าบุคลากรในองค์กรนั้นทำงานร่วมกันได้ดีแค่ไหน การนำแผนกลยุทธ์ สู่การปฏิบัติ บุคลากรทุกคนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการได้เปรียบทางการแข่งขันเพราะการได้เปรียบทางการแข่งขันจะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคลากรทุกคน ในองค์กรทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ จึงอาจกล่าวได้ว่าการนำ กลยุทธ์ไปปฏิบัติ การได้เปรียบทางการแข่งขัน และความสำเร็จขององค์กร เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกันอย่างแยกไม่ออก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แก่หัวหน้าสาขาวิชาและบุคลากรสายวิชาการ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจตรงกัน และทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 หัวหน้าสาขาวิชาและบุคลากรสายวิชาการควรนำองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายของคณะ และมหาวิทยาลัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับลักษณะภาวะผู้นำของหัวหน้าสาขาวิชาโดยสอบถามจากบุคลากรทั้งสายวิชาการ และบุคลากรสายสนับสนุน

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนา หลักสูตร ฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้าง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาและบุคลากรสายวิชาการ

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบ และตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของบุคลากรผู้บริหารสายสนับสนุน

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2553). *การคิดเชิงกลยุทธ์*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมีเดีย.
- เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2556). *ภาวะผู้นำ และผู้นำเชิงกลยุทธ์*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัล เอ็กซ์เชลล์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา. (2556). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. (2551). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ: อมรินทร์
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2555). *การจัดการ: จากมุมมองนักบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: จี. พี.ไอเชเบอร์พรินท์.
- Adair, J. (2010). *Strategic leadership: How to think and plan strategically and provide direction*. London: Kogan Page.
- Hitt, M.A., Ireland, R.D. and Hoskisson, R.E. (2009). *Strategic management: Competitiveness and globalization*. 8th ed. Cincinnati: South-Western/Cengage Learning.
- Pearce, J.A. and Robinson, R.B. (2011). *Strategic management: Strategy formulation, implementation, and control*. 12th ed. Boston: McGraw-Hill.
- Pitts, R.A. and Lei, D. (2005). *Strategic management: Building and sustaining competitive advantage*. 4th ed. Ohio: South-Western Publishing.
- Williams, B. S. (2005). A lesson in strategic leadership for service. *Nurse Leader*, 3(5): 25-27.